

21 Νοεμβρίου 2015

Σπάνια εκθέματα μεταβυζαντινής θρησκευτικής τέχνης

[/ Πεμπτουσία](#)

Με την δωρεά εξήντα πέντε φορητών εικόνων (15ου-αρχών 20ού αιώνα) εμπλουτίστηκαν οι μόνιμες Συλλογές του Ιστορικού Μουσείου Κρήτης. Πρόκειται για το σύνολο της προσωπικής Συλλογής φορητών εικόνων του συλλέκτη Ζαχαρία Πορταλάκη, που από τον Μάιο του 2014 εμπιστεύτηκε στην Εταιρία Κρητικών Ιστορικών Μελετών. Αποτέλεσμα αυτής της γενναιόδωρης δωρεάς αποτελεί η πραγματοποίηση ενός πρωτοποριακού εκθεσιακού εγχειρήματος που παρουσιάζεται στις αίθουσες του πρώτου επιπέδου του Μουσείου.

Ειδικότερα, η έκθεση με τίτλο: »Οι Εικόνες της Συλλογής Ζαχαρία Πορταλάκη 15ος-20ός αιώνας Δωρεά Ζαχαρία Πορταλάκη», συνίσταται από μια σειρά

κρητικών έργων, ενδεικτικών της διαδρομής και διαμόρφωσης της Κρητικής φορητής εικόνας από τους μετά την Άλωση χρόνους ως τις αρχές του 20ού αιώνα. Πολύ σημαντική είναι η παρουσία εικόνων από τα νησιά του Ιονίου δίπλα σ' αυτές της Κρήτης: έργα δουλεμένα με πρότυπο τον τρόπο και τους τύπους που μεταλαμπάδευσαν οι Κρήτες, αλλά που διαμόρφωσαν οι αγιογράφοι των Επτανήσων στον τόπο τους, αποτελούν ασφαλή τεκμήρια των ισχυρών δεσμών με τα νησιά όπου πολλοί Κρήτες ζωγράφοι βρήκαν φιλόξενο καταφύγιο μετά τον Κρητικό Πόλεμο.

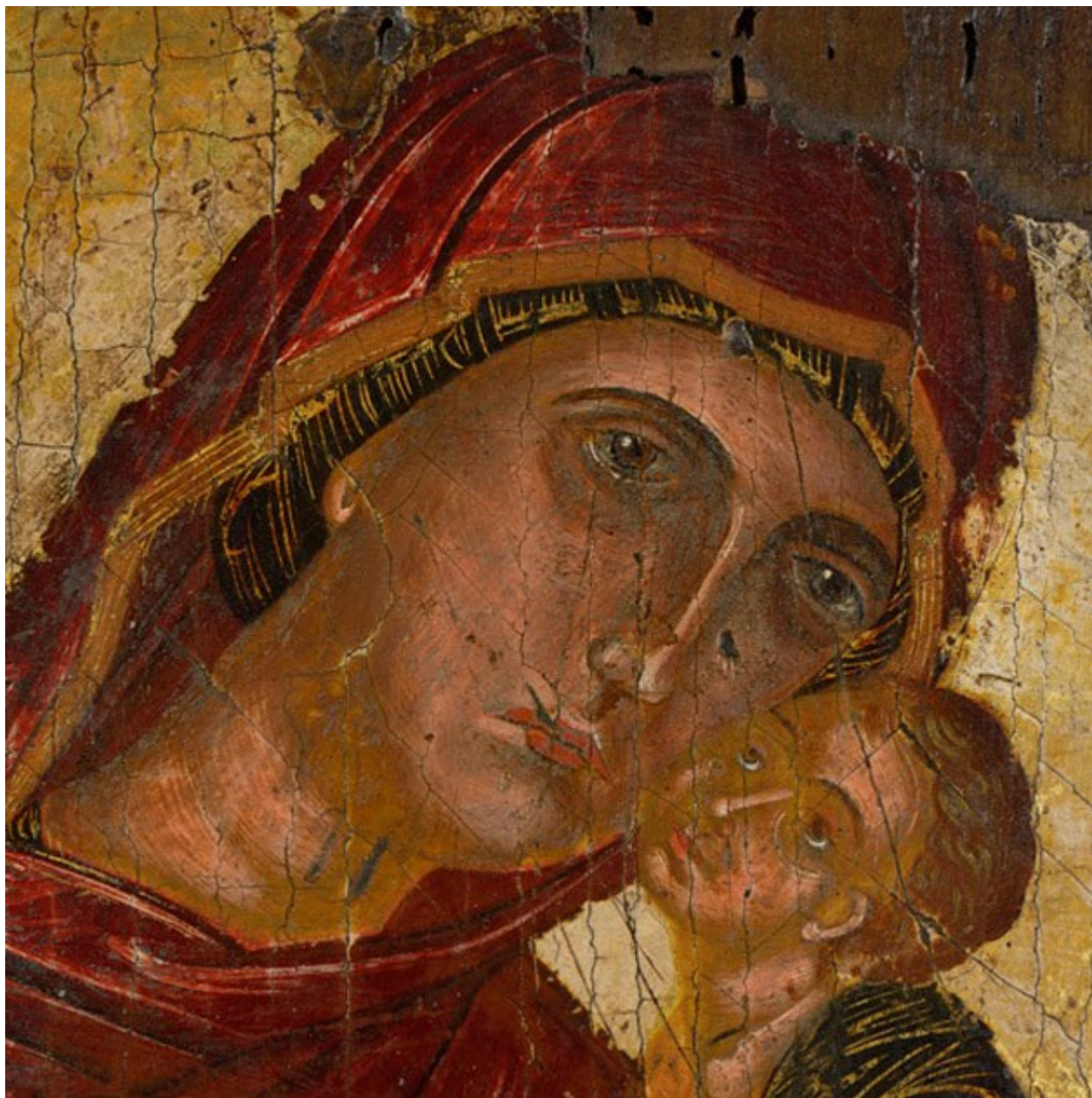

Έργα από τις Κυκλάδες και την ηπειρωτική Ελλάδα συμμετέχουν στο μεγάλο σύνολο των έργων της θρησκευτικής τέχνης, προσφέροντας μια σπάνια ευκαιρία να τα δούμε μαζί στον ίδιο χώρο με τις φορητές εικόνες της Κρήτης και των Επτανήσων. Ακόμη σπανιότερη ευκαιρία όμως αποτελεί η συμβολή στην έκθεση εικόνων με προέλευση από τα Βαλκάνια και τη Ρωσία, που διευρύνουν τις γνώσεις μας για την εξέλιξη της φορητής εικόνας στον ευρύτερο χώρο του ορθόδοξου κόσμου.

Ειδικότερα, η έκθεση προτείνει την παρουσίαση των εικόνων σε θεματικές ενότητες, που διαρθρώνονται γύρω από τρεις κεντρικούς άξονες:

- την εικονογραφία: με απεικονίσεις της Παναγίας στη μεταβυζαντινή και τη ρωσική τέχνη, προφητών, αγίων και επεισοδίων του βίου τους και σκηνών του Εορτολογίου,
- τη χρήση: με εικόνες που προορίζονταν για τη δημόσια λατρεία (δεσποτικές-επιστυλίου) ή την ιδιωτική (τρίπτυχα), και
- την τεχνοτροπία: με έργα του 15ου και του 16ου αιώνα αντιπροσωπευτικά της ακμής της κρητικής τέχνης, αλλά και μεταγενέστερα διαφορετικών εργαστηρίων που, μέσω της υιοθέτησης εικονογραφικών τύπων διαμορφωμένων από τους κρητικούς ζωγράφους, επιβεβαιώνουν την ευρεία επιρροή της.

Σπάνιο ενυπόγραφο έργο του Ζαχαρία Καστροφύλακα

Την έκθεση εμπλουτίζει ένα ακόμη έργο ιδιαίτερης σημασίας, που παραχώρησε ειδικά για την έκθεση η Έλια Πορταλάκη, κόρη του δωρητή, από την προσωπική της συλλογή. Πρόκειται για ενυπόγραφο έργο του Ζαχαρία Καστροφύλακα, γνωστού στο Ηράκλειο ως ζωγράφου δύο δεσποτικών εικόνων του ιερού ναού της Υπαπαντής (μικρού Αγίου Μηνά). Το έργο, τρίπτυχο μικρών διαστάσεων αναδεικνύει τη δεξιοτεχνία του γνωστού Κρητικού αγιογράφου του 18ου αιώνα στη μικρογραφική τέχνη και αποτελεί σπάνιο δείγμα της εργασίας του αυτής.

Πληροφορίες: Χειμερινό Ωράριο (Νοέμβριος - Μάρτιος) Δευτέρα - Σάββατο 09.00-15.30

Κυριακές & Αργίες: Κλειστό-Διάρκεια έως τον Ιανουάριο του 2017.